

A 2. világháború előtt Győrben működött, zsidó származású tanárok és tanítók

Kivonat Biczó Zalán „Győri tanárok és tanítók lexikona” című munkájából, Győr, 2026
– a kivonatot a Zsidók Győri Gyökerei Közhasznú Alapítvány felkérésére a szerző készítette

A lexikon elsősorban a szerzőnél (biczo.zalan@gmail.com, 06 30 773 4230), vagy a győri Lokálpatrióta könyvesboltban (9024 Győr, Baross utca 4.) kapható.

Biczó Zalán előszava a Lexikonhoz:

Fontosnak éreztem a méltó emlékállítást a régmúltban élt győri tanítóknak, tanároknak. Hosszadalmas gyűjtőmunkám eredménye ez a lexikon. Kutattam a győri Dr. Kovács Pál Megyei Könyvtár és Közösségi Térben és a Győr Megyei Jogú Város Városi Levéltárában. A korabeli sajtóanyag (Győri Közlöny, Győri Hírlap, Dunántúli Hírlap, Győri Nemzeti Hírlap, Kisalföld etc.) átnézése is jelentős feladatomból volt. A Győr Megyei Jogú Városi Levéltárból pontosítottam az anyakönyvi adatokat, így ahol lehetett feltüntettem a szülők nevét, házastárs nevét, lakhelyet stb. A későbbi korok olvasóinak biztosan érdekes tény: eddigi lexikonjaim írásaihoz és helytörténeti munkáimhoz mind a levéltárak helyszínein kellett régi iratok között böngészni. Még nem volt mesterséges intelligencia, még nem álltak rendelkezésre családtörténeti és egyéb adatbázisok. Az elmúlt évtizedekben mindvégig idősebb Szinnyi József életútja volt számomra mérvadó. A Szülőföldünk Honismereti Egyesület Szinnyi tiszteletére emléktáblát állíttatott 2024-ben Győrben, akadémiai tanulmányainak színhelyén. Az emléktábla jelentőségét emeli, hogy Magyarországon ez az első emléktábla, ami a szorgalmas, állandóan tevékenykedő lexikoníró tudósak állítottak.

Nélkülözhetetlen segítséget jelentett a tanárok családjainak, hozzátartozóinak pontosításai, kiegészítései. Kitűnő adatforrásom volt a Győri Életrajzi Lexikon (Győr, 2003) és a Győr sz. kir. városi és Győr-Moson-Pozsony k.e.e. Megyei Fejek (1931.) és a 'Győr-Moson-Pozsony... részletes ismertető és monográfia az 1929-1930-as évekre' című életrajzgyűjtemény. A győri tanárok lexikonában közel 500 pedagógusról emlékezem meg: a fa- és fémipari iskola, a főreáliskola, a leánygimnázium, a fiú- és lány felső kereskedelmi iskolák, az iparostanonciskola, polgári leány és fiúiskolák etc. tanárai mellett az állami és egyházi (katolikus, zsidó, evangélikus, református) elemi iskolák tanítói is megtalálhatók az életrajzi lexikonban. A sírhelyekre vonatkozó adatgyűjtéshez felhasználtam Tóth Vilmosnak az irodalomjegyzékben említett három munkáját, amit a szerző további, eddig még nem publikált életrajzi és temetési adatokkal egészített ki. Tisztelettel köszönöm a munkám során közvetlenül segítőknek: Tóth Vilmosnak, Kovács Balázsnak, a kiadást segítőknek, támogatóknak: Villányi Tibornak és Családjának, Kovács Balázsnak a Szülőföldünk Honismereti Egyesület megyei elnökének, Radek József nyomdaigazgatónak.

Bokor Ernő

Született: Nagysurány, 1887. augusztus 28.

Édesanyja neve: Paskesz Regina.

Felesége: Herczka Janka.

Lánya: Kató.

Házasságot Kürtön kötött 1912. június 30-án. Az albertirsai izr. elemi iskolában tanított. 1925. november 1-jétől a győri izraelita neológ elemi iskola igazgató-tanítója. A NylaSZ labdarúgó szövetség tanácstagja. Az Ifjúsági Önképzőkör vezetője.

Forrás: Tanítóválasztás = Győri Hírlap, 1925. október 16. p.2. - Bokor Ernő = Dunántúli Sportújság, 1929. október 11. p.4. - Az izr. elemi iskola új helyettes igazgatója = Győri Hírlap, 1929. szeptember 28. p.4. - Nyugdíjazás = Népiskola, 1941. október p.69.

Breuer Gyula

Meghalt: 1942. március 29.

Neológ Izraelita Hitközség Elemiiskolája (Kossuth Lajos-u. 5.) igazgatója. Bullatty Dávid utóda lett az iskolában. Breuer Gyula tizenhárom évi működés után 1896-ban Nagymartonból pályázott a neológ elemi iskolához. 1919. március 29-én a tanítótestület vezetőjévé választja, augusztus 21-én az iskolaszék helyettes igazgatóvá választja. A főreáliskola hitoktatója 1914-1922 között. 1921-ben megünnepték győri működésének 25 éves jubileumát. 1922-től az iskola tényleges vezetője. 1929. október 1. óta nyugalomban volt.

A Népkönyvtár Egylet könyvtárosa, valamint a Győrvidéki Általános Tanítóegylet könyvtárosa. 1930-ban ment nyugdíjba az igazgató. Bokor Jenő 1930-ban követte az igazgatói székben.

Forrás: Tanítójelölés = Győri Hírlap, 1896. június 30. p.2. – Népkönyvtár egylet közgyűlése Győri Napló, 1903. március 10. p.2. – A Győrvidéki Általános Tanítóegylet közgyűlése = Győri Hírlap, 1926. november 18. p.2.- Rendkívüli közgyűlés = Győri Hírlap, 1930. október 14. p.4. – Breuer Gyula iskolaigazgató búcsúztatása = Győri Hírlap, 1929. szeptember 17. p.3. - Az Általános Tanítóegylet gyűlés = Győri Nemzeti Hírlap, 1942. május 17. p.3. - Kemény

Bullatty Anna

Született: Győr, 1861.

Meghalt: Győr, 1883. január 17.

Szülők: Bullatty Dávid tanító, Bullatty Róza.

Férje: Pfeiffer Mór Győr-újvárosi néptanító.

Gyermekei: Ernő, Feri. Testvére: Gizi tanítónő.

Képesített tanítónő. Tanítónő az izraelita elemi iskolában.

Utolsó lakhely: Győr-Újváros, Fő utca 30.

Forrás: Kemény - IT - Halálozás = Győri Közlöny, 1883. január 18. p.3.

Bullatty Dávid

Született: 1828.

Meghalt: Győr, 1901. január 28.

Felesége: Weisz Róza.

1849-ben Prágában francia nyelvet, botanika, gyakorlati ipar végzettsége van, mérnök szeretett volna lenni, majd a prágai kir. mintaképezdében, pedagógia terén Mensch és Herman Ferenc előadásai hallgatva lett tanító. 1850-től Prágai Kir. Mintaképezdében tanult. Bullatty Dávid 1853-ban szerezte meg oklevelét Prágában. Franciát, botanikát, gyakorlati ipar szaktárgyakat tanulta. Győrben 1854 óta élt. Egyetlen leányát, Annát, Pfeiffer Mór tanító fiatalon elhunyt hitvesét is tanítói pályára nevelte. Huszonöt éves jubileumát 1880. július 2-án ünnepelték. Negyvenkét évig volt iskolai szolgálatban a győri izraelita tanítótörsületnél. 1896-ban ment nyugdíjba. Január 29-én temették Győrszigetben.

Utolsó lakhely: Győr, Andrássy út 16.

Forrás: 25 éves tanítói jubileum = Hazánk, 1880. január 8. p.1,2. - Búcsúzó tanító = Győri Hírlap, 1896. május 20. p.3. - Halálozások = Győri Hírlap, 1901. január 29. p.2. - - Kemény - Győrszigeti izr. elemi tanoda = Győri Közlöny, 1868. szeptember 24. p.308. – 25 éves tanítói jubileum = Hazánk, 1880. január 8. p.2. – Búcsúzó tanító = Győri Hírlap, 1896. május 20. p.3. – Halálozás = Győri Vasárnapi Újság, 1901. február 3. p.4. - Részvétnyilvánítás = Győri Hírlap, 1901. január 31. p.3. - Kemény

Erdély Ernő

Született: Győr, 1881. január 14.

Meghalt: Auschwitz, 1944. június 17.

Szülők: Pollák Ede, Fleischmann Rozália.

Felesége: Königsberg Margit.

Gyermekei: Jenő, Miklós.

1900-ban a Győri Magyar Kir. Állami Főreáliskolában érettségizett. Közigazgatási dolgozóként kezdte pályáját, a gyorsírás terén is mesteri színvonalat ért el. A város megbízásából megszervezte a hivatásos tűzoltóságot 1908-ban. Tűzoltóparancsnokként hamarosan országos irányítója lett a tűzoltóképzésnek. 1918-1919-ben a Győri Magyar Királyi Állami Leánygimnázium tanára, a gyorsírást tanította, mint rendkívüli tárgyat a gimnáziumban. 1919-ben elnöke lett a győri izraelita hitközségnek. 1940-től elnöke a 12. sz. izraelita egyházkerületnek. 1944. április 19-én a Gestapo elhurcolta, a börtönből a gettóba került, Auschwitzba deportálták. 1990-ban a Győr Városi Tűzoltóság épületében állították fel Varga F. András róla készített mellszobrát. A győri tűzoltólaktanyát is róla nevezték el. Jelképes sírköve van a győrszigeti zsidó temetőben.

Forrás: Értesítő – GYÉL

Faragó Márton, dr.

Született: Losonc, 1876. március 6.

Meghalt: Győr, 1928. február 16.

Szülők: Fraudenberg Antal, Voltare Mária.

Apja tanító. A losonci gimnáziumban érettségizett. A budapesti Kr. Magyar Tudományegyetemen magyar-latin szakos középiskolai tanári diplomát szerzett. Az alapvizsgát 1896. október 26-án, a szakvizsgát 1898. november 24-én, a pedagógiai vizsgát 1899 novemberében tette le. 1899-ben bölcsészdoktorátust is szerzett. Doktori értekezése Obernyik Károlyról szólt. 1898-ban helyettes tanárként a nagykállói gimnáziumhoz, majd két évvel később már, mint rendes tanár a győri főreáliskolához került. A 48195/1903. sz. VKM miniszteri rendelettel véglegesítették tanári állásában. 1900-tól 1922-ben történő nyugdíjazásáig a Győri Magyar Kir. Állami Főreáliskolában tanított. A tanári könyvtár őre. 1909-től az ifjúsági könyvtárnak is őre. Családja nem volt. Február 19-én temették a győri izraelita temetőben. Kóczán Aladár igazgatóhelyettes búcsúztatta és Weinberger József rabbi végezte a gyászszerbartást.

Forrás: ELTE Levéltára 14/c 904. sz - Értesítő - Gulyás - HA Győr 89/1928. – Halálozás = Győri Hírlap, 1928. február 18. p.4. – IT

Friedrich Riza, Braunné

Született: Szombathely, 1869.

Meghalt: 1944.

Szülők: Friedrich Vilmos, Gruber Julianna.

Fia: Béla (szül: 1905).

1890-től a győri Izraelita Hitközség népiskolájában tanító. 1903-ban férjhez ment Braun Bélához. 1904-től Győrben élt. 1920. márc. 30-án ünnepelték harmincadik tanítói jubileumát. 1923. szeptember 1-jétől nyugdíjban. A holokauszt áldozata.

Forrás: Harminc év tanítási jubileum = Népakarat, 1920. április 4. p.3. – Kemény; Magyar Közlöny, 1947. február 2. p.3. (10457/1947.sz.)

Goll Fanni

Született: 1842. Meghalt: Győr, 1916. július 23.

Szülők: Goll Ferenc, Reisinger Katalin.

1868-69-ben az evangélikus felsőbb leányiskolában tanít, majd maga tart fenn kézimunka-tanfolyamot. Huszonöt éves működését 1880. július 2-án ünnepelték. 1882. március 1-én foglalta el elhunyt édesanyjának a helyét a zsidó elemi leányiskolában. A győrszigeti római katolikus temetőbe temették.

Utolsó lakhelye: Kletzár utca 9.

Forrás: Goll Fanni ünneplése = Győri Napló, 1907. március 3. p.5. - Elhunyt tanítónő = Győri Újság, 1916. július 26. p.2. – Kemény - HA Győr 756/1916.

(Megjegyzés: katolikus vallású, hosszú időn át a zsidó elemi leányiskolában tanított.)

Gollné Reisinger Katalin

Született: 1816.

Meghalt: Győr, 1882. január 26.

Férje: Goll Ferenc órás.

Lánya: Goll Fanni tanító, Erzsébet.

A zsidó elemi leányiskola kezdeti idejétől, 1853-tól tanított. Huszonnyolc évet töltött a zsidó hitközség szolgálatában. 1882. január 29-én temették a győrszigeti katolikus temetőbe. A temetési szertartást Ruschek Antal szigeti plébános végezte. A sírnál a tanítóttestület nevében Schön Bernát búcsúztatta. A hitközség nevében Nagel Benő hitközségi elnök részvétiratot intézett az elhunyt leányához, Goll Fannihoz. Nagel Benő — hat pályázó közül — az anya örökébe lányát hívta meg tanítónak. Utolsó lakhely: Győrsziget, Híd utca 16.

Forrás: Kemény – 25 éves tanítói jubileum = Hazánk, 1880. január 8. p.1,2. – Egy tanítónő = Hazánk, 1882. január 2. p.2. - Goll Katalin = Hazánk, 1882. január 31. p.2.

(Megjegyzés: katolikus vallású, hosszú időn át a zsidó elemi leányiskolában tanított.)

Kallós Béla

Született: Győrsziget, 1885. február 12. Meghalt: Győr, 1931. április 5.

Szülők: Krausz Fülöp, Gang Sarolta.

Felesége: Faragó Piroska. Gyermeke: György (született: Győr, 1911. április 23.)
Testvére: dr. Kallós Henrik ügyvéd.

Középiskolai tanulmányait a Győri Magyar Kir. Állami Főreáliskolában végezte. A műegyetem elvégzése után 1906. szeptember 1-jén került a főreáliskolába mennyiségtan-ábrázoló szakos tanárnak, gyakorló tanárjelöltnek. A budapesti Kr. Magyar Tudományegyetemen mennyiségtan-ábrázoló geometria szakos középiskolai tanári diplomát szerzett. Az alapvizsgát 1904. április 28-án, a szakvizsgát 1906. április 25-én, a pedagógiai vizsgát 1907. április 24-én tette le. 1907. április 24-én Budapesten a középiskolai tanári oklevelet is megszerezte. 1907-1908-ban a verseci m. kir. állami főreáliskolában mint helyettes tanár működött, ebben a minőségben került vissza a Győri Magyar Kir. Állami Főreáliskolába 1908. szeptember 1-jén. Ekkor ösztöndíjas próbaéves tanárjelölt mennyiségtan-ábrázoló geometria tanár. A 140008/1911. sz. VKM miniszteri rendelettel Kallós Bélát és Baranyó, Lukács, Sümeghy helyettes tanárokat rendes tanárrá nevezték ki. 1911. január 28. óta rendes tanár. Az Ifjúsági Ruby Csónakázókör házépítő bizottságának titkára. A KANSZ, a Győri Olvasó Egylet tagja, az OTKE rendes tagja, a győrkerületi körének ellenőre, titkára a főreáliskola volt tanítványai szövetségének és a geometriai szertár őre. 1910. június 25-én kötött házasságot Budapesten az I. kerületben. A Győrkerületi Tanári Kör egyik szervezője. A Tanácsköztársaság alatt a Tanítóalkalmazottak Szakszervezetének középiskolai titkára. 1931. április 7-én temették a győrszigeti zsidó temetőben. Schwarz Mór főrabbi mondta a gyászbeszédet, Kóczán Aladár helyettes igazgató búcsúztatta a főreáliskola nevében.

Forrás: ELTE Levéltára 14/c. 2391. sz - Értesítő - IT - HA Győr 284/1931. – Halálozások = Győri Hírlap, 1931. április 8. p.2. - Révai 200

Kárpáti Manó

Született: Bő, 1863. november 14.

Meghalt: Bécs, 1927. január 8.

Felesége: Stern Szerén.

Gyermeke: Miklós (Szigetvár, 1890. március 13.), Elemér, Gizella, Szerén.

Reáliskolai és tanítóképzői tanulmányait Sopronban, a Paedagogiumot Budapesten magyar-történelem-német-levelezés szakon végezte. 1892 óta Nagykanizsán tanított magyar és német nyelvet és levelezést. 1882-ig Kolman volt a vezetékneve. Népiskolai tanító majd polgári iskolai tanár, később kereskedelmi iskolai tanár. Magyar és német vidéki lapokban, Budapesti Hírlapban, a Budapest-ben, az Egyetértésben, az Ország-Világban, az Egyenlőségben, a Pester Lloydban, Neues Pester Journalban és Pesti Naplóban is publikált. 1899-ben Nagykanizsáról érkezett Győrbe. Házassága 39 évében halt meg. A Győri Zsidó Hitközség iskolaszékének tagja volt.

Forrás: Munkáit ismerteti: Szinnyei; Kereskedelmi akadémiánk = Győri Hírlap, 1899. május 6. p.3. - Kárpáti Manó halála = Győri Hírlap, 1927. január 11. p.4. – Kárpáti Manó = Dunántúli Hírlap, 1927. január 12. p.3. - - Kárpáti Manó temetése = Győri Hírlap, 1927. január 13. p.3. - Kárpáti Manó temetése = Dunántúli Hírlap, 1927. január 14. p.3. - Kárpáti Manó = Győri Hírlap, 1927. január 9. p.6.

Kemény Ignác

Született: Nagypréterzs, Nyitra vm., 1863.

Meghalt: Győr, 1938. január 23.

Felesége: Kaczander Róza.

Szülők: Kohn Herman, Wollner Jozefa.

1881-ig Klein családnevet viselte. Tanulmányainak befejezése után tanári működését 1881-ben kezdte, az alsókubini áll. polgári és felső kereskedelmi iskolánál. Ötévi szolgálat után, a galgóci áll. polgári iskolához került, ahol hat évig működött. 1898 szept. 1-én a győri fiú felső keresk. iskola meghívta s ott minden megszakítás nélkül 1923 június végéig működött és október 1-jén nyugalomba vonult. Kemény Ignác az iskola tanári karának, tanulóágának és a társadalomnak mindenkor kedvelt egyénisége volt. 1927—28 iskolai évben még egyszer visszatért, mint óraadó. Tanítványai magukkal vitték a híres Kemény-féle írásmódot, amelyre jól megtanították őket, magukkal vitték szaktárgyainak alapos ismeretét és magukkal vitték rajongásukat tanárjuk iránt. Pedagógiai művészetével könnyítette meg boldogulásukat és előrehaladásukat. Kemény Ignác az iskolai munkán kívül is sokat dolgozott. A győri kir. törvényszéknél évtizedekig működött, mint hites könyv- és írásszakértő, hivatalos könyvvizsgálója volt a győri kereskedelmi és iparkamara kebelében működő hitelvédő szervezetnek. Szaktudása révén tagja volt számos helyi egyesület számvizsgáló bizottságának, elnöke volt a Győri Általános Takarékpénztár R. T. felügyelőbizottságának stb. Január 25-én temették a zsidó temetőbe: a város hivatalos

vezetőségének, a különböző intézetek tanári karának, az intézet volt és jelenlegi tanítványainak és nagyszámú közönségnek részvételével. A tanári kar nevében Vidonyi Zoltán igazgató búcsúztatta.

Önálló munkái: A könyvvitel tankönyve (Győr, 1901.). A szövetkezetek hazánkban. Árva vármegye földrajza. Cikkeket írt a Kereskedelmi Szakoktatásba, a helyi lapokba, a Pester Lloydba stb. Január 25-én temették a zsidó temetőbe.

Utolsó lakhely: Bisinger sétány 10.

Forrás: Gyászjelentés = Győri Nemzeti Hírlap, 1938. január 25. p.6. - Kemény Ignác = Kereskedelmi Szakoktatás, 1937. szeptember – 1938. június 1938.március 1., 7. szám p.394. Kemény Ignác = Felsőkereskedelmi Iskola évkönyve Győr, 1938. p.4,5. - HA 74/1938. január 23.

Kovács Ignác, dr.

Született: Cece, 1882. június 29.

Meghalt: Győr, 1943. július 7.

Szülők: Karperleg Mihály, Sterk Száli.

Felesége: Perl Elza.

Gyermeke: László (született: Győr, 1921)

Középiskoláit a budapesti VI. ker. állami főreáliskolában, majd a székesfehérvári állami főreáliskolában végezte 1892-1901 között. 1901-1905 között a budapesti Kir. Magyar Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karán tanult. Természetrajz-földrajz szakból tanári oklevelét 1907. november 20-án, bölcsészettudományi oklevelét 1909. december 11-én, vegytan szakból tanári oklevelét 1922. október 21-én kapta kézhez. Emellett letette a tűzoltótiszti vizsgát 1911. július 29-én és megszerezte a gyorsírás tanítói oklevelet 1922. október 21-én és az egységes gyorsírás tanítására vonatkozó képesítést 1928. január 9-én. Az első világháborúban 1914. augusztus 1-jétől 1918. szeptember 28-ig szolgálta hazáját. Az orosz fronton harcolt, mint főhadnagy és Lublinban megsebesült. Öt kitüntetést kapott: kardokkal díszített bronz és ezüst Signum Laudis, a Károly csapatkeresztet, a sebesültek érmét, a háborús emlékérmét a sisakkal és a kardokkal. Tanári pályáját a vágújhelyi államilag segített izraelita reáliskolában kezdte meg 1910. szeptember 1-jén. Vágújhelyi tanári évei alatt szabadlíceumi és munkásgimnáziumi előadásokat tartott, sok társadalmi és kulturális egyesületben viselt tisztséget. Doktori értekezésének címe: Az Alacsony-Tátra oro- és hidrográfiája, különös tekintettel annak orometriai viszonyaira". Vágújhely megszállása távozásra kényszerítette és VKM rendelettel került a Győri Magyar Királyi Állami Leánygimnáziumba. 1919. április 17-től 1940. január 31-ig a Győri Magyar Királyi Állami Leánygimnáziumban (1933-tól Győri Magyar Kir. Állami Apponyi Albert gróf Leánygimnázium) teljesített szolgálatot. 1921-ben az Opitz utca 26. sz. alatt élt. 1935. november 6-án átlagon felüli háborús teljesítménye elismeréseképpen, a kormányzó határozata alapján, emléklapos századossá léptették elő. Huszonegy évig tanított Győrben. A gyorsírás tanítása országos viszonylatban is legelső helyre került. A természetrajzi és a vegytani szertár őre, húszezer darabból álló növénygyűjteményének gondozója. A VKM az 1939. évi VI. tc. alapján 1940. február 1-jétől nyugdíjazta. A VKM 18381. Eln./1939. sz. 1940. január 29-én kelt rendeletével és végelbánás alá vonta. Nyugalomba ment 1940. február 1-jén. Pályája végén az élet

megpróbáltatása új áldozatot követelt tőle és ő ezt a vallásos lélek lelki erejével fogadta. A lelkiismeretes munka felemelő tudata, kartársai megbecsülése és tanítványainak tisztelete szolgáljon méltó jutalmul munkájáért. A botanikus kert gondozója. A Győri Gyorsírókör igazgatósági tagja, a Győri Középiskolai Tanári Kör titkára. Az Országos Frontharcos Szövetség rendes tagja. A gimnáziumi természetrajzi és vegytani szertár őre, a gyorsírókör vezetője. Temetése július 9-én volt a győrszigeti izraelita temetőben. Utolsó lakhely: Árpád út 19.

Forrás: Dr. Gábor Géza: Kovács Ignác dr. = Értesítő, 1939-1940. – Dr. Kovács Ignác. In.: A Kazinczy Ferenc Gimnázium jubileumi évkönyve 1908-2008. Győr, 2008. p.82-83. Értesítő 1939-1940. - Évkönyv - HA Győr 513/1943. - GYÉL - Gulyás - Halálozás = Győri Nemzeti Hírlap, 1943. július 9. 3.

Kovács Zoltán, dr.

Született: Pápa, 1871. június 13.

Meghalt: Győr, 1912. augusztus 14.

Szülők: Klein Móric, Sonnenfeld Betti.

Felesége: Heller Ilona.

Gyermeke: Margit (képzőművész).

A budapesti Kr. Magyar Tudományegyetemen mennyiségtan-történelem szakos középiskolai tanári diplomát szerzett. Az alapvizsgát 1892. szeptember 30-án, a szakvizsgát 1894. május 2-án, a pedagógiai vizsgát 1896. május 24-én tette le. Eötvös Loránd tanítványa. Egy évig dolgozott az ógyallai csillagvizsgálóban. Tanári pályáját Székesfehérváron kezdte. A 450006/1896. sz. miniszteri rendelettel 1896-ban mint székesfehérvári főreáliskolai helyettes tanár hasonló besorolásban került a Győri Magyar Kir. Állami Főreáliskolába. A gyorsírókör és az ifjúsági csónakázóegylet vezetője. Tankönyvíró, a VII. és a VIII. osztály számára tankönyveket írt. A Társadalomtudományi Társaság választmányi tagja. Felnőttek számára közművelődési előadásokat tartott. A Philantropia szabadkőműves páholy tagja, a páholyban merült fel egy diákotthon terve. A diákotthon 1910 szeptemberében nyílt meg és ennek vezetője lett. Győr város törvényhatósági bizottságának tagja és a Kisfaludy Irodalmi Kör alapító tagja. Dr. Vajda Emil mondta a gyászbeszédet sírjánál, Schwarz Mór főrabbi búcsúztatta. A győrszigeti izraelita temetőben nyugszik.

Forrás: Műveit ismerteti: GYÉL; ELTE Levéltára 14/c. - Értesítő - GYÉL - Dr. Kovács Zoltán = Győri Hírlap, 1912. augusztus 15. p.5. - Kovács Zoltán temetése = Győri Hírlap, 1912. augusztus 17. p.2.

Lasz Samu, dr.

Született: Szergény, 1859. december 18.

Meghalt: Budapest, 1930. június 6.

A budapesti Kir. Magyar Tudományegyetemen tanult. 1882-1886 között a budai főreáliskolában tanár. Egyidőben az Országos Meteorológiai Intézet asszisztense és titkára. 1886. október 29-én a 38262. sz. VKM miniszteri rendelettel, mint Keller Mihály helyettese gyakorló tanár lett, a természetrajz és földrajz tanára. Lasz az 1887/4849.

sz. rendelet értelmében a természettan tanította Győrben. A 1888/26497. sz. miniszteri rendelettel helyettes tanárnak nevezték ki, majd a 11549/1888. miniszteri rendelet értelmében a természettan tanára lett. Szervezte, lajstromozta, gazdagította a főreáliskola természettan gyűjteményét. A Győr Híradó c. lap szerkesztője, földrajz-könyveket írt. Megírta a Győri Magyar Kir. Állami Főreáliskola történetét is. Lasz véglegesítése 1889/18039. sz. VKM miniszteri rendelettel történt meg. 1886-1898 között a Magyar Kir. Állami Főreáliskola tanára. A 36002/1898. sz. rendelet értelmében saját kérésére a budapesti I. ker. állami főgimnáziumba került 1899. július 3-án. Sűrűn jelentek meg természettan-földrajzi írásai, közleményei. 1917. április 26-án Őfelsége 1917. április 26-án kitüntetést adományozott neki. A győri felsőkereskedelmi iskolában is tanított. 1920-ban ment nyugdíjba. Egy ideig még a dr. Lázár Piroska-féle magán leány líceumban, majd a pesti izr. hitközség reál-gimnáziumában működött, mint óraadó tanár, végül pedig a pesti zsidó hitközség józsefvárosi polgári fiúiskolájának lett az igazgatója. Érdemeinek elismeréséül megkapta a középiskolai igazgató címet. – Nyughelye: Budapest, Farkasréti zsidó temető.

Forrás: Műveit ismerteti: Szinnyei; Értesítő - GYÉL - Lasz – Szinnyei

Pfeiffer Mór

Született: Győrsziget, 1852. november 22.

Meghalt: Budapest, 1913. április 26.

Gyermekei: dr. Pfeiffer Ernő orvos, dr. Pfeiffer Ferenc ügyvéd. Budapesten éltek.

A győri zsidó elemi iskola tanulója, majd győri tanítóképző növendékeként helyettesít (1872— 73-ban), oklevelét 1876-ban megszerezve végleges állásba nevezték ki. Nemcsak oktató mester és az állami polgári leányiskolában hitoktató, hanem Szőgyi G. Vilmossal tankönyvet is szerkeszt, megírja az előjáróság megbízásából iskolája történetét az Orsz. Izr. Tanítóegyesület millennáris monográfiája számára. Kiemelkedő munkát végzett az éhező iskolás gyermekek érdekében. Pfeiffer Fülöp dr. a testvéröccse, Bulatty Dávid tanár pedig a veje.

Bibliai és héber nyelvtani tankönyveket írt Bulatty Dáviddal. A Farkasréti temetőbe temették.

Forrás: Pfeiffer Mór = Győri Vasárnapi Újság, 1913. május 4. p.2. - Pfeiffer Mór meghalt = Népakarat, 1913. május 4. p.3. - Pfeiffer Mór meghalt = Győri Hírlap, 1913. április 29. p.3. - Pfeiffer Mór = Vasárnapi Újság, 1913. május 4. p.3.

Polgár Sándor, dr.

Született: Győr, 1876. december 13.

Meghalt: Auschwitz, 1944. június 15.

Szülők: Polgár (Pollák) Farkas, Teller Katalin.

Felesége: Csillag Margit.

Gyermekei: Erzsébet (Győr, 1909.), Ferenc (Győr, 1916.).

A Pannonhalmi Szent Benedek-rend Győri Főgimnáziumában érettségizett. A budapesti Kir. Magyar Tudományegyetemen 1900-ban természettan-vegytan-földrajz szakos tanári oklevelet szerzett. 1898-1899-ben a budapesti Kir. Magyar

Tudományegyetem Növénytani Tanszékén Mágócsy-Dietz Sándor mellett megbízott asszisztens. 1900. december 4-e óta a Győri Magyar Kir. Állami Főreáliskola tanára. 1900-ban a 6487/900. belügyminisztériumi rendelet alapján Pollákról Polgárra változtatta nevét. Polgár Sándor természetrajz-földrajz szakos tanárjelöltet a 86752/1900. sz. VKM miniszteri rendelettel a város törvényhatóságának ajánlatára helyettes tanárnak nevezték ki. 1900-tól 1935-ig (nyugdíjazásáig) a győri reáliskolában tanított. A természetrajzi szertár őre. 1907. október 23-án Győrben házasodott meg. Házassági tanúk: Csillag Miksa, dr. Takács Bernát orvos. A győri leánygimnáziumban is tanított, a gimnázium megalakulása után. 1916-ban a Dunaszer 10. sz. alatt lakott. A győri felsőkereskedelmi iskolában is tanított. A Természettudományi Társulat növénytani osztályának, az Association intern. des Botan., az Oest. Zool-bot. Gesellschaft, a Freie Vereinigung für Systematik, a Pflanzengeographie, az OKTE, a Győri Képző- és Iparművészeti Társulat tagja. Biológiai előadásokat tartott a MANSZ Leánykörében. Természettudományi cikkeket írt a Győri Hírlapba és az Ifjúság és Élet című lapba. A győri izraelita hitközség iskolaszékének alelnöke. A Philantropia szabadkőműves páholy tagja. A Győri Szabadegyetem előadója. 1935-től nyugdíjban volt. 1944. június 5-én a második győri csoporttal Auschwitzba deportálták.

Forrás: Műveit ismerteti: GYÉL; Biczó 3. - Értesítő - Győr 1929-1930 - IT - SZ Győr Izr. Neológ 59/1876. - HÁZ Győr 287/1907. – - SZ Győr 581/1916. - GYÉL - Révai 200 – Dr. Schmidt Dávid: Szívvel és alázattal: 140 éve született Dr. Polgár Sándor (1876-1944). In: http://kitaibelia.unideb.hu/articles/Kitaibelia_vol212_p169-184.pdf.

Schächter Károly

Született: 1839.

Meghalt: Győr, 1923. február 16.

Szülők: Schächter Dávid, Schwarz Janka.

Felesége: Cziffer Netti

Lánya: Hermína.

A győri ortodox izraelita tanító félévszázados működés után ment nyugdíjba 1908-ban. Gróf Apponyi Albert kultuszminiszter a népnevelés terén eredményes munkájáért elismerő köszönetét fejezte ki részére. Hitközségi jegyző. Utolsó lakhelye: Gőzmalom utca 1.

Forrás: Egy emberöltő a tanári pályán = Győri Napló, 1908. február 5. p.2. - Nyugalmazott tanító = Dunántúli Hírlap, 1908. február 6. p.1. - HA Győr 123/1923.

Schey Lipót

Született: Boldogasszony, 1851.

Meghalt: Győr, 1899. június 8.

Felesége: Schlesinger Berta.

1873-ban nyert tanári oklevelet matematikából és természettanból, tanári működését ekkor kezdte meg a győri áll. főreáliskolánál. Helyettes tanár lett 1873. december 1-jétől. A 31762. sz. miniszteri rendelettel rendes tanárrá nevezték ki. Az 1878/21408. sz. miniszteri rendelettel 1878-ban véglegesítették állásában. Mértant, számtant és

rajzot tanított. A 1870-es évek elején szorgalmasan munkálkodott a győri ismeretterjesztő egyletben; a felső leányiskola felállítása idején ő is ott volt a kezdeményezők között; a győri alsófokú kereskedelmi iskola szervezéséből Keller Mihállyal együtt szintén kivette részét; Keller halála után ő vette át a kereskedelmi iskola igazgatását, mely tisztében 1894-ben a minisztérium is megerősítette. A győri izraelita hitközség alelnöke. Az egyesült győri és győrszigeti izr. hitközség iskolaszékének már a 1870-es évek óta volt tagja. A főreáliskolai ifjúság takarékpénztárának és az ifjúsági segélyegyletnek kezelője. A felső- és alsófokú leányiskolákban is oktatott könyvviteltant 1894-ig. 1888-1895 között a Fiú Felső Kereskedelmi Iskolában könyvviteltan és áruismeret tanár, 1894-től igazgató. 1897-ben nyugdíjazták. 1899. június 11-én temették a győri izraelita temetőbe, Schwarz Mór főrabbi temette, Hegedüs Izidor főreáliskolai tanár mondta a búcsúbeszédet. Utolsó lakhely: Andrassy út 54. sz.

Forrás: Értesítő - GYÉL - Schey Lipót = Győri Hírlap, 1899. június 10. p.3. – Nyilvános köszönet = Győri Hírlap, 1899. június 13. p.3. - Schey Lipót temetése = Győri Hírlap, 1899. június 13. p.2. – A győri főreáliskolának = Győri Hírlap, 1899. június 9. p.3. - Köszönetnyilvánítás = Győri Hírlap, 1899. június 15.p.3.

Schön Bernát

Született: 1842.

Meghalt: 1908. január 26.

Felesége: Schönfeld Mária. Schön Bernát oklevelét 1868-ban szerzi Péccsett. Bajáról érkezett Győrbe 1873. júl. 21-én. Harminc éven át volt a zsidó hitközség elemi iskolájának tanítója. Öt évig volt a Győri Friss Újság szerkesztője. Nyugalomba vonult 1904-ben. Tanügyi lapokban és a helyi sajtóban publikál. Utolsó lakhelye: Győrsziget, Gyár utca 2.

Forrás: Schön Bernát meghalt = Győri Friss Újság, 1908. január 28. p.1. – Halálozás = Győri Napló, 1908. január 28. p.3. – Schön Bernát temetése = Győri Friss Újság, 1908. január 29. p.2. – Halálozások = Győri Napló, 1908. január 28. p.3. - Kemény - HA Győr 79/1908.

Sebők Emánuel

Született: Budapest, 1891. május 15.

Meghalt: Bécs környékén, deportálás közben 1944. június 26.

Szülők: Schlesinger Samu természetrajz-földrajz szakos tanár, Elzász Mária tanítónő.

Testvérei: Lajos, Loránd.

A budapesti Kir. Magyar Tudományegyetemen szerzett matematika-fizika szakos diplomát. Elsőnek Sátoraljaújhelyen kapott állást, majd a székelyudvarhelyi m. kir. áll. főreáliskolai tanára. Erdélyi István pótlására az erdélyi román betörés miatt a Budapest V. ker. m. kir. állami főreáliskolához került, majd 1917. január 15-től Győrben tanított. 1917. január 1-jétől mennyiségtan-ábrázoló tanár, elvégezte az adóügyi tanfolyamot is. 1918-1921 között ismét Győrben tanított, ahonnan az iskola másfél évre szabadságot kap. A Győri Magyar Kir. Pénzügyigazgatóságnál dolgozott 1921-ben. 1923-ig nem kapott tanári állást, ezért a győri vagongyárban helyezkedett el. 1923-

ban hívta meg a debreceni Zsidó Gimnázium és 1944 áprilisáig, az iskola felszámolásáig itt tanított. Részt vett a debreceni Tanári Kör munkájában. 1923-1944 között a debreceni Zsidó Gimnázium matematika munkaközösségének vezetője. 1944. június 26-án deportálták Auschwitzba. Bécs környékén a vagonban öngyilkos lett.

Forrás: Értesítő - Új Élet, 1946. december 12. dr. Kardos László írása (mazsihisz.hu)

Sebők Jenő

Született: Várpalota, 1886. január 23.

Meghalt: Győr, 1973. december 27.

Szülők: Stein Adolf, Schönfeld Katalin.

Felesége: Hahner Erzsébet. Házasságot Lengyeltótiiban kötött 1921-ben.

Gyermekei: László (Lengyeltóti, 1922.), Lenke (Győr, 1924. november 27.)

A budapesti egyetemen 1910-ben és 1914-ben szerezte középiskolai, illetve felsőkereskedelmi iskolai tanári diplomáját. Kereskedelmi iskolai tanár, árusismeret-földrajz-kémia-egészségtan tanár. 1913-tól a pozsonyi felsőkereskedelmi, majd a leányfelsőkereskedelmi iskolában tanár. 1915-19 között a pozsonyi felsőkereskedelmi iskolának rendes tanára. 1919-től Győrben él. 1922-1948 között a Baross Gábor közgazdasági középiskolában tanított. 1955-ben a Sztálin utca (ma Szent István út) 25. sz. alatt lakott. A Természettudományi Társulatnak, a Kereskedelmi Szakiskolai Tanárok Orsz. Egyesületének, a Győr Városi és Megyei Vöröskeresztnek tagja.

Utolsó lakhely: Nagysándor József u. 40.

Forrás: IT – A női kereskedelmi iskola új tanárai = A Reggel, 1919. szeptember 11. p.3.
- Miniszteri elismerés Sebők Jenő tanárnak = Dunántúli Hírlap, 1930. szeptember 5. p.3. – Győr 1929-1930. - HA Győr 1473/1973.

Singer Fanny

Férje: Bíró (Weinberger) Jakab, MFTR ny. főüzemvezetője.

Singer Fanny 1885. december 8-tól több mint 40 éven át a dolgozott a zsidó hitközség neológ elemi iskolájában. A Scheiber Ignácról elnevezett ösztöndíjban részesült. Címzetes igazgató, helyettes igazgató címet is viselt. 1926. szeptember 1-i nyugalomba vonulása után tagja az iskolaszéknek. 1932-ben a Munkácsy út 8. sz. alatt élt.

Forrás: Ösztöndíj adományozás = Győri Hírlap, 1896. június 30. p.2. - Jubileum = Győri vasárnapi Újság, 1910. november 20. p.4. - Örzi megilletődéssel = Győri Hírlap, 1926. április 14. p.3. -Kitüntetés = Egyenlőség, 1926. november 27. p.16. - Nyugdíjaztatás = Dunántúli Hírlap, 1926. július 31. p.3. – Kemény

Szőgyi G. Vilmos

Született: Szűgy, Nógrád vm., 1849. február 14.

Felesége: Berán Berta. (Meghalt 1906. április 4-én.)

Házasságot Brünnben kötött 1880. május 10-én.

Gyermekei: Elvira (Győr, 1887. december 21., tanítónő), László (Győr, 1883., a győri főreáliskolai tanára), Kornél, Árpád, Ilona, István, Félix.

1867-ben Nagykőrösön megszerzett oklevéllel. Izr. népiskolai tanító 1869-től Várpalotán, 1871-1874 között Hevesen majd Győrben tanít. 1875-től a győri zsidó elemi iskolában tanít. 1913-ban igazgatói címmel nyugalomba vonult. 1909-ben a Petőfi tér 6. sz. alatt lakott. Győri lapokba rendszeresen publikál. 1920-ig Győrben élt, majd az Egyesült Államokban telepedett le. Tevékeny munkása volt felekezeti egyesületeknek. Bibliai és héber nyelvtani tankönyveket írt Pfeiffer Mórral. Fia: Szőgyi László, győri állami főreáliskolai tanár, az olasz fronton az I. világháború áldozatául esik.

Könyve: Szőgyi Gusztáv: Menekülésem a kultúrduzsungelből. Szerzői magánkiadás Budapest, 1917.

Utolsó lakhelye: Petőfi tér 6.

Forrás: IT - Győr Szab. kir. Város és Győrvármegye cím- és lakjegyzéke. Győr, 1909. - Iskolai értesítő = Nyugatmagyarország, 1898. augusztus 6. p.3. - A győri zsidók tört. könyv. 1930. - Ünnepeelt tanító = Egyenlőség, 1918. március 2. p.13. - Kemény

Szőgyi László

Született: Győr, 1883. január 22. Meghalt: Doberdo, 1915. augusztus 17.

Szülők: Szőgyi G. Vilmos tanító, Berán Berta.

1901 júniusában érettségizett a Győri Magyar Kir. Állami Főreáliskolában, a budapesti Kir. Magyar Tudományegyetemen 1901-1905 között tanult. 1910. március 9-én középiskolai tanári oklevelet szerzett mennyiségtan-ábrázoló mértanból, emellett tornatanári oklevelet is szerzett. Gyakorló tanár 1906-1908 között, 1908-1910 között nevelő a Gábor-féle Internátusban Budapesten, az 1910-11-es tanévben a Győri Magyar Kir. Állami Főreáliskolában Herritz Oszkár helyettesítője, mint tanárjelölt. 1911-12-ben a pécsi főreáliskolában tanított majd a 101710/1912. sz. miniszteri rendelettel saját kérésére Győrbe került a pécsi állami főreáliskolából, így 1912 szeptemberétől újra a Győri Magyar Kir. Állami Főreáliskolában tanár. 1912-13-ban a Győrvárosi Diákoththon aligazgatója, majd a következő esztendőben a dr. Kovács Zoltán által alapított középiskolai fiúinternátus tanulmányi felügyelője. A hadiállapot kezdetén a 12. sz. cs. és kir. katonai főreáliskolánál teljesített szolgálatot, mennyiségtant és ábrázoló geometriát tanított. 1914. novembertől a 12. gyalogezredben szolgált, előbb Boszniában majd Olaszországban harcolt. 1915. szeptember 5-én Signum Laudis érdemkereszttel tüntették ki. A cs. és királyi 12. gyalogezred főhadnagya délnyugati harctéren a doberdói fennsíkon. A budapesti Trefort-kertben olvasható neve az első világháborúban elesett tanárok emlékművén. A Révai Gimnázium bejáratánál lévő emléktáblán olvasható a neve a háborús hősök között. 1925. május 10-én leplezték le az emléktáblát.

Forrás: Értesítő - IT - Pesti Hírlap, 1915. szeptember 1.

Ullmann József

Született: Bajót, Esztergom vm., 1899. január 17.

Szülők: Ullmann Ármin, Ehrenfeld Matild.

Felesége: Neufeld Erzsébet.

A győri neológ zsidó iskola tanítója. Hitoktató. 1920. március 1-től beosztott állami tanító, a következő évtől megválasztott rendes tanító. 1923 szeptemberétől kinevezett állami középiskolai hitoktató a főreáliskolában. Házasságkötésekor (1931. április 26-án): Munkácsy utca 10. sz. alatt lakott. Házassági tanúk: Erdély Ernő, Neufeld Sándor.

Forrás: Értesítő - HÁZ Győr 121/1931.

xXx

Kapcsolódó bejegyzések honlapunkon:

Biczó Zalán: [Dr. Kovács Ignác](#), [Léderer Ágoston kiemelkedő alkotásai](#)

Erdély Ernő: [Dr. Erdély Ernő, egy valóságos polihisztor](#), [Farm a Duna partján](#), [Visszapillantás a zsidó és nem zsidó közösségek együttélésére Győrben](#), [Volt egyszer egy cserkészcsapat...](#)

Kallós Béla: [Winter Ernő: győri mérnök a rádiótechnika nemzetközi élvonalában](#), [Winter Ernő: győri mérnök a rádiótechnika nemzetközi élvonalában](#)

Kovács Ignác, dr.: [Dr. Kovács Ignác](#)

Polgár Sándor, dr.: [Nagyapám, Dr. Polgár Sándor \(1876–1944\)](#), [Winter Ernő: győri mérnök a rádiótechnika nemzetközi élvonalában](#), [Anna](#)

Szőgyi László: [Volt egyszer egy cserkészcsapat...](#), [Győri evezős klub első világháborús hősök hozzátartozóit keresi](#)

Ullmann József: [Egy osztálytársának volt annyi előrelátása...](#), [Szüleim cigaretta fejadagok miatt találkoztak](#), [Volt egyszer egy cserkészcsapat...](#)

xXx